

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Адаптивний спорт
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра фізичного виховання і спорту
Розробник(и)	Лазоренко Сергій Анатолійович
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 50 год. становить контактна робота з викладачем (18 год. лекцій, 32 год. практичних занять), 100 год. становить самостійна робота. Для заочної форми навчання 34 год. становить контактна робота з викладачем (18 год. лекцій, 16 год. практичних занять), 116 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Фізична культура і спорт"
Передумови для вивчення дисципліни	Основи фізкультурно-спортивної реабілітації, Тренерська діяльність в обраному виді спорту
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Сформуванню у здобувачів систему спеціальних знань з адаптивного спорту, як соціального явища, його соціально-економічних і організаційно-правових основ підготовки спортсменів з особливими потребами.

4. Зміст навчальної дисципліни

<p>Тема 1 Загальна характеристика адаптивного спорту</p> <p>Значення і роль дисципліни “Адаптивний спорт” у системі фізкультурної освіти. Загальна характеристика структури і змісту дисципліни, програмні вимоги. Історія розвитку адаптивного спорту. Основні поняття, терміни і визначення. Відмінні риси адаптивного спорту. Взаємозв'язок з іншими дисциплінами.</p>
<p>Тема 2 Методичні основи адаптивного спорту</p> <p>Методичні основи адаптивного спорту. Методика організації навчально-тренувального та змагального процесу у адаптивному спорті. Класифікація у параолімпійському спорті – як основа доброспортивної конкуренції. Функціональні паралімпійські класифікації. Класифікація пралімпійців на літніх і зимових Іграх Паралімпіад. Особливості спортивних споруд, спеціального обладнання та інвентарю адаптивного спорту.</p>
<p>Тема 3 Адаптивний спорт у міжнародній Олімпійській системі</p> <p>Міжнародний паралімпійський комітет. Структура, завдання та президенти Міжнародного паралімпійського комітету. Історична онтологія паралімпійських видів спорту. Діалектика програми літніх Паралімпійських ігор. Діалектика програми зимових Паралімпійських ігор. Міжнародні організації адаптивного спорту. Дефлімпійський спорт. Спеціальні Олімпіади.</p>
<p>Тема 4 Паралімпійський спорт в Україні</p> <p>Формування та розвиток паралімпійського спорту в Україні. Національний Паралімпійський комітет України. Спортсмени України у Паралімпійських іграх. Тенденції та перспективи діалектики адаптивного спорту. Тенденції та перспективи діалектики адаптивного спорту.</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Вміти відслідковувати тенденції щодо формування організаційних, соціальних і правових аспектів функціонування адаптивного спорту на основі аналізу сучасних джерел інформації і досвіду колег, прагнути безпервного професійного розвитку
РН2	Визначати і обґрунтовувати проблемні питання адаптивного спорту і пропонувати власне бачення їх вирішення
РН3	Знати форми адаптивного спорту, організацію й проведення спортивних змагань із адаптивного спорту, особливості спортивних споруд, спеціального обладнання та інвентарю адаптивного спорту
РН4	Вміти проводити аналіз процесів становлення та розвитку адаптивного спорту на міжнародному та національному рівнях.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 017 Фізична культура і спорт:

ПР1	Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.
-----	--

ПР4	Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення
ПР11	Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.
ПР12	Аналізувати процеси становлення та розвитку різних напрямів спорту, олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
СН2	Здатність планувати та управляти часом.
СН3	Здатність бути критичним і самокритичним.
СН4	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

8. Види навчальних занять

Тема 1. Загальна характеристика адаптивного спорту	
Лк1	"Адаптивний спорт – соціо-гуманістичний феномен фізичної культури." Терміносистема адаптивного спорту. Фактори, які впливають на динаміку показників інвалідності. Аналіз травмонебезпечних напрямків економіки та видів робіт. Соціальні аспекти як потенційно небезпечний компонент. Суб'єкти фізичної культури і спорту що забезпечують реалізацію функцій адаптивного спорту. Політика уряду України та нормативно-правове забезпечення адаптивного спорту. Загальні принципи адаптивного спорту. Нозологія. Паралімпійські нозології. Реабілітаційний спорт. Спорт інвалідів (Інваспорт). Державна програм "Безбар'єрний простір для кожного".
Лк2	"Соціальні функції адаптивного спорту." Характеристика та значення соціальних загальних (гуманістична, соціалізуюча, виховна, видовищна, освітня та комунікативна функції) і спеціальних (корекційно-компенсаторна, рекреаційно-оздоровча, функція моделювання поведінки, інтегративна, гедоністична та змагальна функції) функції адаптивного спорту. Паралімпійський рух сучасності, діалектика, проблеми та перспективи.
Пр1	"Терміносистема адаптивного спорту." Терміносистема адаптивного спорту. Фактори, які впливають на динаміку показників інвалідності. Аналіз травмонебезпечних напрямків економіки та видів робіт. Соціальні аспекти як потенційно небезпечний компонент. Суб'єкти фізичної культури і спорту що забезпечують реалізацію функцій адаптивного спорту.

<p>Пр2 "Соціо-гуманістичне значення та принципи адаптивного спорту." (денна)</p> <p>Політика уряду України та нормативно-правове забезпечення адаптивного спорту. Загальні принципи адаптивного спорту. Нозологія. Паралімпійські нозології. Реабілітаційний спорт. Спорт інвалідів (Інваспорт). Державна програм "Безбар'єрний простір для кожного".</p>
<p>Пр3 "Соціальні функції адаптивного спорту." (денна)</p> <p>Характеристика та значення соціальних загальних (гуманістична, соціалізуюча, виховна, видовищна, освітня та комунікативна функції) і спеціальних (корекційно-компенсаторна, рекреаційно-оздоровча, функція моделювання поведінки, інтегративна, гедоністична та змагальна функції) функції адаптивного спорту.</p>
<p>Пр4 "Адаптивний спорт у контексті сучасного олімпізму." (денна)</p> <p>Паралімпійський рух сучасності, діалектика, проблеми та перспективи. Основні напрямки діяльності міжнародних спортивних організацій щодо забезпечення розвитку паралімпійського спорту. Функціонування системи Інваспорт в Україні - головні аспекти.</p>
<p>Пр5 "Історія становлення паралімпійського руху сучасності."</p> <p>Історія становлення паралімпійського руху сучасності. Історичні пролегомени щодо проблеми людей з інвалідністю у різні етапи історії людства. Людвіг Гуттманн та Стол-Мандевільські ігри. Літні і зимові Паралімпіади. Дефлімпійські ігри. Спеціальні Олімпіади.</p>
<p>Тема 2. Методичні основи адаптивного спорту</p>
<p>Лк3 "Методичні основи адаптивного спорту."</p> <p>Структурна система (персоніфікована та процесна підсистеми) підготовки у адаптивному спорті. Фактори системної підготовки у спорті інвалідів. Організація багаторічної навчально-тренувальної підготовки у адаптивному спорті та її особливості. Засоби і методи спортивного вишколу у адаптивному спорті. Класифікація – основа системи підготовки у спорті інвалідів. Принципи та гуманітичні підходи у сучасному паралімпійському спорті. Динаміка кількості класифікаційних груп у Паралімпійських іграх. Нормативно-правові постанови міжнародних спортивних організацій щодо розподілу спортсменів з інвалідністю на стартові групи.</p>
<p>Лк4 "Функціональні паралімпійські класифікації."</p> <p>Функціональні паралімпійські класифікації. Методи та тестування щодо визначення класифікаційного статусу спортсмена-паралімпійця. Практичні принципи паралімпійської класифікації. Приклади функціональних класифікацій у Літніх паралімпійських видах спорту.</p>
<p>Пр6 "Методика організації навчально-тренувального та змагального процесу у адаптивному спорті."</p> <p>Структурна система (персоніфікована та процесна підсистеми) підготовки у адаптивному спорті. Фактори системної підготовки у спорті інвалідів. Організація багаторічної навчально-тренувальної підготовки у адаптивному спорті та її особливості. Засоби і методи спортивного вишколу у адаптивному спорті.</p>

Пр7 "Класифікація у параолімпійському спорті – як основа добросовісної конкуренції."

Класифікація – основа системи підготовки у спорті інвалідів. Принципи та гуманітичні підходи у сучасному паролімпійському спорті. Динаміка кількості класифікаційних груп у Паралімпійських іграх. Нормативно-правові постанови міжнародних спортивних організацій щодо розподілу спортсменів з інвалідністю на стартові групи.

Пр8 "Класифікація паролімпійців на літніх і зимових Іграх Паралімпіад."

Структурна система (персоніфікована та процесна підсистеми) підготовки у адаптивному спорті. Фактори системної підготовки у спорті інвалідів. Організація багаторічної навчально-тренувальної підготовки у адаптивному спорті та її особливості. Засоби і методи спортивного вишколу у адаптивному спорті.

Тема 3. Адаптивний спорт у міжнародній Олімпійській системі

Лк5 "Міжнародний паролімпійський комітет."

Міжнародний паролімпійський комітет. Основні завдання та напрями діяльності Міжнародного паролімпійського комітету. Фінансова діяльність МПК. Організаційна структура Міжнародного паролімпійського комітету та його керівних органів. Президенти Міжнародного паролімпійського комітету та їх роль у розбудові концепції паролімпізму. Світові міжнародні організації адаптивного спорту.

Лк6 "Історична онтологія паролімпійських видів спорту."

Історична онтологія літніх паролімпійських видів спорту. Баскетбол у візках, бадмінтон, бочче, волейбол сидячих, велоспорт, веслування на байдарках і каное, кінний спорт, легка атлетика, міні-футбол, плавання, тхеквондо, тощо та організаційні вимоги щодо проведення змагань з указаних видів паролімпійського спорту. Історична онтологія зимових паролімпійських видів спорту. Гірськолижний спорт, лижний спорт та біатлон, санний хокей (следж-хокей), паролімпійський керлінг, тощо та організаційні вимоги щодо проведення змагань з указаних видів паролімпійського спорту.

Лк7 "Організація змагань у паролімпійському спорті."

Особливості підготовки та організації Паралімпійських ігор. Організаційні аспекти проведення масових змагань спортсменів паролімпійських нозологій. Загальна характеристика деолімпійського спорту. Вимоги до проведення змагань за програмою Спеціальних Олімпіад.

Пр9 "Структура, завдання та президенти Міжнародного паролімпійського комітету."

Міжнародний паролімпійський комітет. Основні завдання та напрями діяльності Міжнародного паролімпійського комітету. Фінансова діяльність МПК. Організаційна структура Міжнародного паролімпійського комітету та його керівних органів. Президенти Міжнародного паролімпійського комітету та їх роль у розбудові концепції паролімпізму.

Пр10 "Діалектика програми літніх Паралімпійських ігор."

Історична онтологія літніх паролімпійських видів спорту. Баскетбол у візках, бадмінтон, бочче, волейбол сидячих, велоспорт, веслування на байдарках і каное, кінний спорт, легка атлетика, міні-футбол, плавання, тхеквондо, тощо та організаційні вимоги щодо проведення змагань з указаних видів паролімпійського спорту.

Пр11 "Діалектика програми зимових Паралімпійських ігор."

Історична онтологія зимових паралімпійських видів спорту. Гірськолижний спорт, лижний спорт та біатлон, санний хокей (следж-хокей), паралімпійський керлінг, тощо та організаційні вимоги щодо проведення змагань з указаних видів паралімпійського спорту.

Пр12 "Міжнародні організації адаптивного спорту." (денна)

Світові міжнародні організації адаптивного спорту. Історія становлення дефлімпійського спорту. Міжнародний спортивний комітет глухих. Піонери дефлімпійського спортивного руху. Міжнародна спортивна організація інвалідів. Міжнародна організація Спеціальних Олімпіад. Міжнародна спортивна і рекреаційна організація осіб з церебральним паралічем. Міжнародна спортивна асоціація сліпих. Міжнародна спортивна асоціація (федерація) для осіб з вадами інтелекту.

Пр13 "Організація змагань у паралімпійському спорті." (денна)

Особливості підготовки та організації Паралімпійських ігор. Організаційні аспекти проведення масових змагань спортсменів паралімпійських нозологій. Загальна характеристика дефлімпійського спорту. Вимоги до проведення змагань за програмою Спеціальних Олімпіад.

Тема 4. Паралімпійський спорт в Україні

Лк8 "Формування та розвиток паралімпійського спорту в Україні."

Історія розвитку концепту паралімпійського спорту в Україні. Національний комітет спорту інвалідів України. Представницькі структури Національного комітету спорту інвалідів України. Паралімпійський рух. Дефлімпійський рух. Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів "Інваспорт". Спеціальна Олімпіада України.

Лк9 "Тенденції та перспективи діалектики адаптивного спорту."

Підтримка Міжнародного Олімпійського Комітету перманентності Паралімпійського руху сучасності. Релевантне матеріально-технічне забезпечення спортивних об'єктів проведення масових заходів за участю спортсменів з інвалідністю. Формування програм Літніх та Зимових Паралімпійських ігор у відповідності до соціальних викликів сьогодення. Забезпечення чесної конкуренції стартових груп учасників міжнародних паралімпійських змагань. Причини відокремленості Дефлімпійського спорту від Паралімпійського.

Пр14 "Формування та розвиток паралімпійського спорту в Україні." (денна)

Історія розвитку концепту паралімпійського спорту в Україні. Національний комітет спорту інвалідів України. Представницькі структури Національного комітету спорту інвалідів України. Паралімпійський рух. Дефлімпійський рух. Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів "Інваспорт". Спеціальна Олімпіада України.

Пр15 "Спортсмени України у Паралімпійських іграх." (денна)

Паралімпійські звитяги українських атлетів на Літніх паралімпійських іграх - історичний екскурс. Результати та підсумки виступу національних паралімпійців у Парижі-2024. Видятні досягнення українських паралімпіоніуів у Зимових Паралімпійських іграх.

Пр16 "Тенденції та перспективи діалектики адаптивного спорту." (денна)

Підтримка Міжнародного Олімпійського Комітету перманентності Паралімпійського руху сучасності. Релевантне матеріально-технічне забезпечення спортивних об'єктів проведення масових заходів за участю спортсменів з інвалідністю. Формування програм Літніх та Зимових Паралімпійських ігор у відповідності до соціальних викликів сьогодення. Забезпечення чесної конкуренції стартових груп учасників міжнародних паралімпійських змагань. Причини відокремленості Дефлімпійського спорту від Паралімпійського.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Електронне навчання
МН3	Дискусія
МН4	Самостійне навчання

Викладання дисципліни передбачає використання сучасних методів навчання, які спрямовані на активізацію навчального процесу, розвиток критичного мислення у студентів, залучення їх до творчої діяльності та застосування знань для подальшого професійного розвитку.

Дисципліна забезпечує набуття студентами наступних soft skills: Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій; здатність бути критичним і самокритичним, здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, здатність планувати та управляти часом.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до практичних занять
НД2	Лекції
НД3	Електронне навчання у системах Google Meet, Zoom, MIX.sumdu.edu.ua
НД4	Участь в обговоренні/дискусії

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$

Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
Можливе одноразове повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Корегування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання
МФО2 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначити оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів
МФО3 Перевірка та оцінювання завдань	Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Обґрунтування власної думки.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Зворотний зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих теоретичних знань

МФО4 Оцінювання рівня теоретичної підготовленості	Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Проводиться на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Зворотній зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків в та оцінку рівня набутих теоретичних знань
--	--	---	--

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Тестування	Тестування на платформі Міх	Протягом усього періоду навчання	Результати на платформі Міх
МСО2 Поточне оцінювання рівня теоретичної підготовленості	Включає в себе усне опитування, участь в обговоренні навчального матеріалу та у дискусіях.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Здійснюється на заняттях з метою оцінення рівня набутих знань
МСО3 Виконання пошуково завдання (презентація, захист)	Підготовка презентації і її захист за зазначеними темами	За розкладом	максимальна кількість балів 30

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення	100 балів	
МСО1. Тестування	40	
	40	Ні
МСО2. Поточне оцінювання рівня теоретичної підготовленості	30	
Опитування, обговорення, участь в дискусії	30	Ні
МСО3. Виконання пошуково завдання (презентація, захист)	30	
3x10 балів	30	Ні

Підсумкова форма контролю - диференційований залік. Оцінювання проводиться протягом семестру. За виконання пошукових завдань з захистом і демонстрацію презентацій до тем занять передбачено оцінювання в 30 балів. За участь в дискусії, опитуванні, обговоренні студент може отримати в сумі 30 балів. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для самостійного вивчення, оцінюється в межах заходів підсумкового контролю. Опитування у формі тестування передбачає отримання студентом максимально 40 балів. Можливим є зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті відповідно до Положення. Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 100 балів. Всі роботи повинні бути виконані самостійно.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, ноутбуки)
ЗН2	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН3	Спортивні споруди/приміщення: Центр студентського спорту, навчальна кімната з мультимедійним обладнанням

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Маляр Е. І. Методичні основи адаптивного спорту: Методичні рекомендації. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 32 с.
2	Черкашина Л.П. Структура класифікації спортсменів в адаптивному спорті: (методичні рекомендації з дисципліни «Адаптивний спорт» для студентів факультета фізичної культури і спорту, ОКР «Магістр»). Дніпро: ТОВ фірма «Вета», 2018. 67 с.
3	Адаптивне фізичне виховання : навчально-методичний посібник. Ред. Н.О. Борецька. Миколаїв, МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2019. 216 с.
4	Лазоренко С., Чхайло М., Ворона В. Історичні аспекти становлення адаптивного спорту через призму його загальних принципів. Освіта. Інноватика. Практика. 2024. № 12(9). С. 45-51
Допоміжна література	
1	Митчик, О., Курчаба, О., Тарасюк, В., & Кліш, І. (2024). МІСЦЕ ТА РОЛЬ АДАПТИВНОГО СПОРТУ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15, (5(178)), С.117-121.
2	Адаптивний спорт : навчально-наочний посібник / С. Ф. Матвеев, І. О. Когут, О. В. Борисова [та ін.]. Київ : ТОВ "НВП "Інтерсервіс", 2014. 116 с.
3	Адаптивна фізична культура: навч.-метод. посіб. для студентів факультетів фізичного виховання. Укл. М. М. Трояновська. Чернігів : Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, 2018. 104 с.

4	Хоменко І. М., Олексієнко Я. І., Субота В. В. Україна на Олімпійських, Паралімпійських і Дефлімпійських іграх. Видатні черкаські спортсмени : навч.- метод. посіб. : 2-е вид. Черкаси : ЧНУ імені Б. мельницького, 2019. 128 с.
5	Foster, R and Fitzgerald, H and Stride, A (2019) The socialization and participation of Deaflympians in sport. Sport in Society, 22 (12). pp. 1904-1918.
6	Drogovoz Svitlana, Lazorenko Serhii, Tsvunin Vadym, Kalynychenko Iryna, Latina Hanna, Kalko Kateryna. Carboxytherapy as doping in athletes Фармакологія он лайн, Archives 2021, vol.3, P. 1824-1830
7	Ворона В.В., Лазоренко С.А., Петренко Н.В. Аналіз планування спортивних і фізкультурно-оздоровчих заходів осіб з інвалідністю в Україні за період 2020-2024 років. Олімпійський та параолімпійський спорт. 2024. № 3. С. 16-22
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Національний комітет спорту інвалідів України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://paralympic.org.ua/ua
2	Закон України про «Фізичну культуру і спорт» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12
3	International Paralympic Committee. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.paralympic.org/
4	Deafalypmics Recognised International Olympic Committee. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.deaflympics.com/
5	Круцевич Т., Когут І. Передумови виникнення та розвитку адаптивного спорту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://sport.vnu.edu.ua/index.php/sport/article/view/540